

Zabawy i zabawki dla dzieci od 1 roku

Maluszki, niezależnie od wieku, powinny mieć dużo wolnego czasu i swobody. Zarówno samodzielne zabawy, jak i te z rodzicami, czy rówieśnikami rozwijają intelektualnie, emocjonalnie, ruchowo, przystosowują do funkcjonowania w społeczeństwie i do relacji z rówieśnikami. Dziecko uczy się poprzez zabawę, dlatego warto pozwolić mu na różne rodzaje aktywności, bo każda z nich wnosi pewną wartość do jego życia.

1. Zabawy manipulacyjne

Zabawy manipulacyjne to wszystkie czynności, które wykonuje malutkie dziecko. Kiedy ogląda lalkę, liże grzechotkę, ssie ucho misia, przekłada z rączki do rączki piłkę, wkłada klocki do pudełka czy turla czymś po podłodze, poznaje właściwości przedmiotów. Może zaobserwować ich kształt, sprawdzić, jakie dźwięki wydają, jaką mają konsystencję, zapach, czasami smak. Dziecko podczas zabawy manipulacyjnej angażuje wszystkie swoje zmysły i wykonuje ruchy, które rozwijają jego ciało. Na początku są to proste czynności, jednak z czasem zajmie się bardziej skomplikowanymi zabawami.

Przykłady zabaw manipulacyjnych

Miękkie książeczki, kocyki z tasiemkami, maskotki i grzechotki mają różne struktury. Niektóre wykończone są materiałami gładkimi, inne puszystymi, szorstkimi, błyszczącymi czy matowymi. Daj je niemowlakowi do rączki, a będzie obracać nimi przez wiele minut.

Sorter albo pudełko z klockami to idealna zabawka manipulacyjna dla roczniaków. Maluch wyjmuje przedmioty i wkłada je z powrotem, czasami musi trafić w odpowiedni otwór lub nałożyć kółko na słupek. Możesz też wykorzystać starą gazetę albo ręczniki papierowe – podaj je dziecku i pozwól zgniatać oraz drzeć na kawałki. Dwuletnie brzdące mogą zainteresować się bardziej wymagającą zabawą. Do kartonu z jednym, niewielkim otworem włóż różne (bezpieczne) przedmioty. Dziecko, wkładając rączkę w dziurę, będzie zgadywać, co jest w środku. Motorykę małą smyk może podszkolić także kolorując obrazki.

2. Zabawy konstrukcyjne

Zabawy konstrukcyjne nie tylko poprawiają sprawność manualną dziecka, ale także pobudzają jego kreatywność. To przede wszystkim budowanie z klocków. Na początku mogą być to proste wieże z klocków drewnianych, później całe miasta! Dziecko, budując, staje się pomysłowe, musi się skupić i przyzwyczaić, że niewłaściwe ułożenie klocków ma swoje negatywne konsekwencje.

Przykłady zabaw konstrukcyjnych

Zwykłe drewniane lub duże, plastikowe klocki, które mają różne kolory i kształty, będą najlepszą zabawką dla maluchów. Brzdąc może nie będzie w stanie ułożyć z nich zamku czy pojazdu, ale już zauważy, że jeden klocek może leżeć na drugim. Nawet jeśli klocki są nadal ulubioną rozrywką dziecka w wieku przedszkolnym, pamiętajmy, że zabawką konstrukcyjną są także plastelina czy ciastolina. Z ich pomocą dziecko może tworzyć postacie, zwierzątka czy “piec” ciasta. Może także pomóc Ci w kuchni! Pozwól dziecku na ugniatanie i wycinanie ciasteczek – taka czynność pozwoli na ćwiczenie paluszków. Możesz również podać brzdącowi makaron penne (rurki) oraz sznurek – niech stworzy piękne korale.

3. Zabawy tematyczne

Zabawy tematyczne to takie, w których dziecko naśladuje czynności wykonywane przez swoich rodziców czy opiekunów. Na początku może być to pielęgnowanie i wożenie lalki w wózku czy też karmienie misia. Dziecko podczas zabawy mówi do lalki i odpowiada za nią, ćwicząc tym samym mowę.

Przykłady zabaw tematycznych

Każda zabawa, w której dziecko naśladuje dorosłych, jest zabawą tematyczną. Możesz pobawić się razem z maluchem w domu, w gotowanie obiadów za pomocą zabawkowej kuchenki czy w lekarza. Zestaw w postaci plastikowej strzykawki, zabawkowego stetoskopu, bandaża i misia wystarczy, by maluch mógł “wyleczyć” ukochaną zabawkę i przez chwilę poczuć się jak prawdziwy lekarz.

4. Zabawy rytmiczno-ruchowe

Zabawy rytmiczno-ruchowe powinny towarzyszyć dzieciom od urodzenia. Ćwiczą one sprawność, zręczność, szybkość oraz wyczucie rytmu. W przypadku niemowląt będzie to obracanie się, pełzanie oraz nauka chodzenia. W przypadku starszych dzieci: skakanie, gra w piłkę, wspinanie się, a także podrygiwanie w rytm melodii ulubionej piosenki.

Przykłady zabaw ruchowych

Warto wybrać się z niemowlakiem na zajęcia gimnastyczne organizowane dla mam albo skorzystać w domu z piłki do ćwiczeń. Jak może wyglądać taka zabawa? Połóż maluszkę na piłce i zacznij delikatnie ją turlać. Możesz też podskakiwać na niej, trzymając smyka w ramionach.

Dziecku w wieku przedszkolnym można podarować matę muzyczną do tańczenia. Dziecko, skacząc po niej i tańcząc do rytmu, wzmocni mięśnie, wyczuli się na dźwięki i będzie się wspaniale bawiło. Do zabaw ruchowych możemy zaliczyć też grę na instrumentach.

5. Zabawy badawcze

Zabawy badawcze wynikają z naturalnej, dziecięcej ciekawości. Maluchy przede wszystkim sprawdzają, jak zachowa się przedmiot, kiedy się go naciśnie, rzuci się nim o podłogę, czy ugryzie go. W ten sposób odkrywają świat.

Przykłady zabaw badawczych

Zabawki dla niemowląt miewają kolorowe, duże włączniki. Gdy dziecko je przyciska, włączają się melodie albo światełka. Brzdąc szybko nauczy się, który przycisk uruchamia ulubioną melodię.

Starszemu dziecku możesz przygotować miskę z wodą i podać mu różne rodzaje klocków, kawałek papieru, kamień, malutki fragment mydła. Zabawa polega na obserwowaniu, które materiały toną, a które unoszą się na wodzie, którym woda nie szkodzi, a które się w niej rozpuszczają.

6. Zabawy dydaktyczne

Zabawy dydaktyczne to takie, które są organizowane przez dorosłych w celu nauczenia czegoś dzieci. Maluchy muszą więc współpracować z rodzicami i opiekunami: słuchać ich, skupić swoją uwagę i wykonać polecenie.

Przykłady zabaw dydaktycznych

Do zabawy warto użyć puzzli, układanek czy klocków o różnych kształtach i zadawać dzieciom zagadki oraz pytania. Można odrysowywać kształty klocków, zachęcać dzieci do wskazania konkretnego koloru, zwierzątka bądź literki. Pamiętając o tym, że dzieci uczą się przez zabawę, nie należy do niej zmuszać!